

Monika
Fišerová

Chmýří pampelišky

Román
z Pálavy

motto

Chmýří pampelišky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Monika Fišerová
Chmýří pampelišky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Monika
Fišerová

Chmýří pampelišky

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa. Vše potřebné se dozvíte na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

Kdysi jsem tu byl,
kdy nebo jak neumím říct,
znám trávu za zápražím,
sladkou pronikavou vůni,
tón povzdechu, světla kolem břehu.

Kdysi jsi bývala má,
jak dávno je to, netuším,
ale když vlaštovka svým letem tvou šíji otočila,
závoj poznání se nadzvedl –
a já jsem pochopil, že o tobě vše už dávno vím.

Možná se nám to stalo už kdysi dříve?
Možná je to tak, že nás láska stále splétá dohromady
napříč všemi životy a napříč časem.
Smrti navzdory.

– Dante Gabriel Rossetti, *Náhlé světlo*

Prolog

Překvapilo ji, kolik odstínů může mít černá a jak spolehlivě dokáže pohltit všechno kolem. Kolem se ozývalo naříkání. Nejspíš ženy, její role byla k těmto příležitostem určená. Plačky. Ona neplakala. Pramen jejích slz už vyschl, pocity se vyčerpaly, došly do mrtvého bodu. Jako by tu byly, a přitom nebyly. Myšlenky útržkovitě poskakovaly v prázdnu a zaplétaly se mezi květiny se smutečnými stuhami, dokud je nevdechla černá díra. Pak bylo konečně po všem.

Štrúdl tmavých postav pomalu odcházel, zpět ke svému životu, bez ohlédnutí. Vykročila za nimi. Takhle vypadá konec? Roztřesená tečka za životem plná květín a písniček.

Krok, pohyb, krok, pohyb.

Cestu k autu zvládla bez chvění, bolest, která ji ještě včera paralyzovala, se stihla rozmazat všude kolem, možná ji nelogičnost celé téhle situace vytlačila za hranici vnímání a tělo se teď samovolně přepnulo na automatický režim.

Nastoupila do auta a pohřební ticho přiskřípla do dveří na straně spolujezdce, rozevlálo se za nimi jako černý praporek, mávalo na rozloučenou.

Uvnitř bylo nedýchatelno, lepilo se na kůži spolu s pomačkanými šaty. Stáhla okno a vyklonila se ven,

dlaní prorážela vzduch, prameny vlasů poletovaly nahodile prostorem, vířily kolem hlavy jako zmatený roj včel. Říčení motoru se tříštilo o palubní desku.

Řidič nespouštěl oči z vozovky, hypnotizoval obzor, volant držel trochu křečovitě. Jako svůj život, jako ji vedle sebe. „Nevykláněj se,“ škulbl hlavou k ní a vzápětí zabodl pohled zpátky do čelního skla.

Nevykláněj se?

Je to žádost, nebo příkaz?

„Proč?“ zeptala se po pár kilometrech. Tou prodlevou to vyznělo trochu nelogicky. Tón jejího hlasu byl prázdný, poslední zbytky citu, kterého byla schopna, hodila k rakvi spolu s těmi povadlými karafiáty, co mačkala v ruce po celou dobu smutečního proslovu.

Neodpověděl. Cítil tu prázdnotu, zastudila ho na kůži. Sešlápl plyn, aby ji donutil zastrčit paži dovnitř a aby byli co nejdříve doma, pryč z tohohle stísněného prostoru, daleko od dnešního dne.

Stromy za oknem je úprkem mýjely a slévaly se do rozplizlé zelené šmouhy kdesi za jejich zády, utíkaly dozadu, k tyčícímu se vrcholku Pálavy, zpátky do minulosti.

Nesnášela, když jezdil rychle, křečovitě tiskla opěrku ve dveřích, až jí zbělely klouby. Byla polapená uprostřed hučící plechové masy, uprostřed života, a zdálo se, že on si svou momentální řídicí pozici užívá. Prudce zatočil do zatáčky. Švihla před sebe rukou, aby se zachytila něčeho pevného, a přitom jí knížka v černých kožených deskách upadla na zem. Na rovince se pro ni sehnula. Přitiskla si ji zpět do klína a vyčítavě sekla pohledem po řidiči. Neřekla nic, jen pozorovala jeho tvář z profilu. Možná to cítil, ale dál sledoval silnici.

Dřív se jejímu strachu konejšivě smál – je dětinské bát se na prázdných silnicích vedoucích odnikud nikam. Jenže to bylo dřív. Teď se nesmál nikdo. Jeho ztuhlý obličej byl v podivném kontrastu se světlým límečkem košile zapnutým až ke krku. S celým tímhle dnem, který v každém z nich probíhal po svém. Mohl jít s ní. Vzít si černý oblek, který mu nachystala na opěradlo židle. Ale nešel. Z auta u obřadní síně nevystoupil. Mlčel. Všechnu svou energii soustředil na zběsilou jízdu zpátky, jako by věřil, že je ta rychlost ještě může zachránit.

Vůz nadskočil na nerovné vozovce, žaludek se jí zhoupl. Chtěla být konečně doma, padnout do postele a co nejdéle spát. Možná se ani nevzbudit.

Opravdu se přání plní tak rychle?

Následující okamžik se rozplízl v čase. Natáhl se. Pak se smrštil.

Výkřik rozmělněný v pískotu brzd. Vytřeštěný výraz muže vedle ní se protnul s pohledem srny. Široký kmen vzrostlého stromu, který tu v jednu chvíli nebyl a v následující vteřině se vpil přímo do nich. Rychlost se roztavila v nárazu a skřípotu kovu a vymazala oblohu, silnici i jejich přítomnost.

Posměšné zadostiučinění, konec váhání... a pak už nic.

Za víčky zůstalo všechno.

Rozběhla se po louce hledat čtyřlístek, protože najít ho znamená štěstí. Dotek jeho dlaně, když jí jeden podal. Známá vůně, objetí. Smuteční loučení skončilo.

Vyкроčili ruku v ruce vlhkou letní trávou domů.

Kapitola první

Tereza

(o třicet let později)

Po dlouhé době jsem jela domů.

Sama. Bez Tomáše.

Prošlapaná podlaha vlaku se rytmicky chvěla a já se chvěla spolu s ní, žaludkem mi kroužilo napětí, se kterým jsem se vyplížila z bytu s taškou v ruce, na rtech rozloučení, které jsem nevyslovila.

Město za oknem odkodrcalo do dálky, vzalo s sebou nervozitu ulic a ranní probuzení. Zmizely billboardy s umívajícími se protagonisty, co shlížejí na řidiče a tváří se jako jmenovka na dárku, který všichni chtějí, ale nikdo nepotřebuje. Vysoké paneláky vystřídaly přízemní domky, které se jeden od druhého lišily jen nepatrně – barvou fasády nebo muškátů na parapetu. Střípky životů rozeseté podél cesty. V dětství mě bavilo je sbírat a skládat k sobě, představovala jsem si, kdo tam bydlí a s kým. S nosem přitisknutým na sklo jsem pátrala ve filmu za oknem a hledala někoho, kdo mi zamává nazpátek, kdo uvidí projíždějící vlak a kdo uvidí mě.

Teď už nehledám, dívám se zpovzdálí, jsem dospělá. Dospělí nos na sklo nelepí.

Žluté lány za oknem se sbíhaly se zelenými a na horizontu se ztratily ve vycházejícím slunci. Tenké nitky jeho záře se prosmýkly mezi stromy a poslaly mi

do tváře záblesk nového dne a taky vůně, protože léto voní už na pohled, to ví každý. Jako svoboda. Nebo prachový pach slámy srovnané na poli. Nemyslím ty moderní kulaté kupky, co se povalují po strništích jako obří slámové sushi, ale vysoké stohy, kam jsme měli v dětství zakázáno chodit, abychom se tam nepropadli. Stejně jsme tam chodili.

Usměvavé vesničky jižní Moravy si mě nostalgicky předávaly jedna za druhou a ve mně se rozlévala nedočkavost tím víc, čím víc jsem se blížila do cíle. Jako bych se vracela do příběhu, kde se všechno zastavilo a čeká na příležitost uvítat mě zpátky. Od tátova pohřbu jsem doma nebyla ani jednou.

Znechuceně jsem ucukla rukou, když jsem pod sedačkou nahmatala žvýkačku. Holčička naproti po mně zvědavě loupala očima. Zvedla jsem koutky úst do úsměvu, ale ona se neusmála. Zavrtala se hlouběji do klína své mámy a sklopila kukadla do knížky, kterou si polohlasem pročítaly. Dál si mě nevšímala, buclatými prstíčky se dotýkala ilustrací, putovala v prostoru, kde dobro vítězí nad zlem a po svatbě všichni žijí šťastně až do smrti.

„Přistoupili?“

Průvodčí si houpavě stoupl mezi dveře a vyčkával, až mu podáme svůj lístek. Muž na sedadle vedle mě ani neotevřel oči. Já jsem se usmála, jako že už máme tohle setkání za sebou, a paní vyskočila z pohádky, vytáhla mobil a nasměrovala k němu online jízdenku. Píp, v pořádku, kývl a odešel ke dveřím dalšího kupé. Vzduchová mezera mezi holčičkou a její mámou se znovu zaplnila šepotem a nadšením z objevování příběhu.

Pozorovala jsem je. Ten pocit si pamatuju. Večery v dětském pokoji, máma skloněná nad knihou v přímém lampičky, šero tvořilo stínové mapy v její tváři a přemalovávalo ji podle postav, kterým propůjčila hlas. Rytmus čtených slov se stával hudbou a její melodie mě kolébala ke spánku. Čím jsem byla starší, tím to bylo obtížnější. Text pohádek mi začal monotónně splývat, a tak jsem zkoumala mámu. Když jsem zrovna nepočítala znamínka na její nahé paži, hledala jsem v její tváři známky toho, že je to opravdu ona, a ne nějaká nastrčená paní, která se tak jenom tváří. Zdála se mi proměnlivá, plná různých osob, které se přely o prvenství, a čím déle jsem ji soustředěně pozorovala, tím více se její obličej měnil, ústa se pohybovala a ona se rozpíjela do prostoru. Sama často říkala, že každá přečtená knížka se stane součástí osobnosti člověka, který ji čte. Smysl toho příběhu se vpije do čtenářovy duše stejně jako vzpomínky a zkušenosti, vnitřní obrazy se stanou realitou, protože mysl skutečnost od fikce nerozlišuje. Vždycky se u toho zvláště usmívala a nebyla jen knihovnicí, nebyla ani mámou, stávala se kýmsi neznámým, kdo v ní po čtení přetrval. Možná postavou z knihy, která jí právě ležela na nočním stolku.

Jak jsem si tedy mohla být jistá, že je to stále ona, moje maminka?

Jednou jsem jí tu rozečtenou knížku z ložnice dokonce sama schovala. Zabalila jsem ji pod stromeček, aby tam měla taky dárek, když jsem zklamaně zjistila, že Ježíšek neexistuje. Už si nepamatuju, jak moc byla naštvaná, že nemůže najít rozečtený příběh, ale pamatuju si její hurónský smích na Štědrý večer, když si podivný balíček z novin vybalila.

Pak mám ale i vzpomínku, kdy se nesmála. To už jsem byla o něco starší a pod regály v knihovně jsem trávila svá školní odpoledne. Abych tam objevila to, co ona – možnosti. Nořila jsem se do příběhů, ale čím víc jsem jich přečetla, tím častěji jsem měla pocit, že mi něco uniká. Spěchala jsem očima po řádcích textů, v hlavě se mi odvíjely příběhy a to, co jsem hledala, bylo téměř na dosah. Jakýsi hlubší smysl. Ale pak to zase zmizelo. Dočetla jsem poslední stránku, zaklapla knihu a nezůstalo nic. Prozření se nekonalo. Schovalo se mezi řádky a vysmívalo se mému tápání, bylo kluzké jako had a stačilo se ukrýt do jiného svazku v knihovně. A tak jsem četla knihu za knihou, další a další a nemohla objevit tu správnou. Až jednou, úplně náhodou, jsem ji našla, ošuntělou knížečku v černých kožených deskách. Byl to spíš sešit ohlodaný časem, pevně svázaný, aby zažloutlé listy nevypadly. Jednoho dne tu prostě byl. V knihovně pod máminým pultem na hromádce vyřazených knih, neměl na sobě žádné značení, chyběl autor i název, ale voněl příslibem, minulostí, která chtěla být objevena. Pak vrzly dveře od záchodu a vyšla máma, úlek mi roztěkal pohyby a knížka sebou pleskla na zem k mým nohám. Nevím, proč jsem se lekla ani jak dlouho jsme tam stály, možná pár vteřin, ale já jsem v tu chvíli věděla naprosto jistě, že je ten sešit nějak důležitý. Zvláštní výraz v mámině tváři mi to prozradil. Obličej se jí podivně rozmlžil a hlas se zastřel nelogickým komentářem, když se pro sešit sehnula a schovala ho do kabelky. Co tenkrát řekla, si už nepamatuju, ztratilo se to v minulosti stejně jako ten svazek. A pak se ztratila i moje chuť číst. Z každého z nás asi postupem let něco zmizí.

Možná že totéž čeká i na tu modroookou holčičku naproti mně, ponořenou v pohádce. Jen to ještě netuší. Má ale smysl říkat to dopředu?

Vlak se skřípotem zastavil a na zastávce za oknem se v rychlém tempu promíchali nastupující a vystupující. Zpoza nádražní budovy se na poslední chvíli vyřítlo klubko rozesmátých trampů v khaki oblečení, které v jejich skříních nejspíš přežilo pěknou řádku let. Předháněli se v úprku ke dveřím vlaku, na plátěných krosnách se jim klimbaly hliníkové ešusy jako směrovky ve větru. Asi se k nim ještě nedostala informace, že je hliník jedovatý. Nebo už zase není a nedoneslo se to ke mně.

Trampové přeskákali koleje a jeden z nich za poklusu sem tam rytmicky prohrábl struny na kytáře, kterou tiskl pod paží, poslal do vzduchu pár ufuněných tónů jako doprovod k popěvkům, které na celé kolo všichni společně halekali. Se smíchem vyšplhali na schůdky vlaku a mně bylo skoro líto, že nastoupili do jiného vagónu.

Ozval se ostrý hvizd píšťalky, dveře zaklaply, vlak byl připraven na další putování.

„Můžu?“ Dveře kupé se otevřely, dovnitř se vtlačil kluk v kšiltovce, obří sluchátka měl kolem krku jako límec.

Paní s dcerkou na klíně zavřela knížku a posunula se víc k oknu, aby naznačila, že samozřejmě může. Muž na sedadle vedle mě ani neotevřel oči a holčičce to bylo jedno. Přimáčkla nos na sklo, přivřela oči proti slunečním paprskům a ponořila se do rozbíhajícího se obrazu tam venku. Hlava opřená o chladné okno se jí začala pohupovat do rytmu s monotónním klapotem

kol po dráze, a když se nikdo nedíval, vyplázla na kohosi tam venku jazyk.

Kluk ještě chvíli balancoval na drkotající podlaze, aby vměstnal batoh do úložného prostoru pod stropem, a potom se s zuchnutím svalil na sedačku. Vytáhl z kapsy telefon, prstem párkrát přešel po displeji, pak natáhl ruku daleko před sebe a vyfotil se. Zřejmě ho vůbec netrápilo, že má pozorovatele. Po několikátém pokusu se na výsledek spokojeně usmál, nejspíš byl dost cool, aby obohatil jeho profil na síti. Zacpal si uši sluchátky a jeho tělo na sedačce znehybnělo. Jako by ho tu zapomněl.

Připomněl mi Tomáše.

Tou proměnlivou energií. Sdílnost přeskakující do tichého zamyšlení, klidně v rozmezí několika minut. Někdy se mi zdá, že usnul s otevřenýma očima a na malou chvíli zmizel. A někdy, když procitne a zvedne znovu pohled, rozprostírá se v něm podivná měkkost, návrat z vnitřních dálek. Něco, co je uvnitř každého člověka a má to původ v neznámu, co vykukuje na povrch v nestřežených chvílích a je možné to zachytit, jenom když se na to zachycení opravdu soustředíte. Právě kvůli tomu by se mi po něm mohlo už teď stýskat.

Pak je tu ale všechno ostatní, kvůli čemu ne.

Když ho občas pozoruju při práci ponořeného do světla monitoru, okusuje si pusou zevnitř, soustředí se na obrazovku před sebou, hlavu podepřenou palcem a ukazováčkem levé ruky, na uších sluchátka a do ticha se ozývá jen nepravidelný rytmus klikání myši, sem tam ťuknutí do klávesnice.

Neodpoví mi na otázku, prostě je jinde. A ve mně bloudí pocit, že jsem jen divák. Že sleduju nějakou scénu, která se mě netýká. Do které nepatřím.

Včerejší večer nebyl výjimkou.

Tomáš zůstal potopený mezi informací, co vměstnával do článku na pondělní schůzku, nebo možná chatoval bůhví s kým, já jsem stála mezi dveřmi a sledovala ho, v ruce čaj v hrnku s citátem od Victora Huga *Jdi s tím, kdo tě má rád*, a nevěděla jsem, s kým mám jít a kam. Všechno to známé a osahané se najednou zdálo cizí a prázdné. Vážně nám zbylo jen úporné sešívání jednoho dne ke druhému, aby se pak všechny odeslaly do minulosti? Jako kniha v kožených deskách, která nakonec nevyjevila svou pointu, žádný smysl ani význam, protože už v minulosti zůstala.

Než jsem ráno odešla, napsala jsem Tomášovi vzkaz a nechala ho na kuchyňském stole pod tím hrnkem od čaje.

Třeba si ten citát taky přečte...

Kapitola druhá

Helena

(o třicet pět let dříve)

Musím se přiznat.

Moje já, mé svědomí a nevím komu. Možná tobě, protože ty a já jsme součástí všech příběhů. Objevil jsem skutečnost svých chvil a předčily můj úsudek.

Ale ne slovy, kterých se chytáme jako stébel trávy při povodni, předčily ho vzpomínkou, která se ze mě vyklubala.

Choulí se v mých vnitřních dálkách.

Plave ve tvých očích.

„Co čteš?“ Hlas ochraptělý spánkem prořízl ticho za jejími zády.

Helena knížečku s leknutím zavřela.

„...nečtu,“ snažila se přehlušit slova z deníku, jejichž melodie jí doznívala v hlavě.

Otočila se k muži ve své posteli a usmála se, aby to zakryla. Jak dlouho ji mohl pozorovat? Rozcuchané vlasy mu trčely nad ospalýma očima, rty se vlnily v pobaveném úsměvu, jeden koutek úst o malý kousek výš než druhý, ten výraz dobře znala, uchvacoval ji. V jeho očích se zrcadlila hebkost, neznámo, něco, co ho definovalo, ale původ neznala.

Přikryla sešit v černých kožených deskách listem dopisního papíru, vstala a zastrčila židli pod stůl. Cítila

horko ve tvářích, neměla v úmyslu ho číst tajně a být u toho přistižena, ale zvědavost byla silnější.

Překřížila matčin župan na prsou, pár krůčky přešla maličký pokoj, včerejší noc se jí připomínala každým pohybem podivně zesláblého těla. Při myšlence na ni ucítila rozpaky a pokusila se je zamaskovat jistotou chůze, ale prozradil ji okamžik zaváhání u lůžka – sundat si župan před jeho pohledem, nebo vklouznout pod příkrývku i s ním. Zvolila druhou možnost a vzápětí toho cudného ústupku litovala, není už přece dítě. Po včerejšku ne. Horkost ve tvářích zesílila. Ona i on tu teď čněli jako svědci nočního poblouznění, při němž zjistili, že muž a žena do sebe dokonale zapadnou, aniž by tušili, že když je něco poprvé, jakkoli je to nedokonalé, už se to nikdy nesmaže z časové osy života. Ta zkušenost se v paměti zasekne napořád.

„Já vím, že jsi to četla,“ zašeptal jí do ucha.

„Co?“

„Ty víš co.“

„Nevím.“

„Vážně ne? Já jsem tě viděl,“ sevřel jemnou kůži jejího ucha mezi zuby. „Vždyť jsem ti to nabízel... Ale tajně je to lepší, že?“

„Tak jsi viděl špatně,“ odpověděla umanutě, nenechá se znovu nachytat. Schovala tvář v jeho objetí, voněl probuzením a intimitou, kterou nově objevili.

Rozesmál se. „Proč lžeš?“ Přitiskl ústa k jejímu krku. Lechtalo to. A mrazilo až kdesi v útrobách.

„Nelžu,“ vymanila se vláčně z jeho sevření a snažila se zbystrit smysly. „Psala jsem ti dopis.“

„Už teď?“

„Hm, už teď.“

„Proč?“

„Chtěla jsem tě překvapit, schovat ti ho do deníku... No a když jsem ho měla otevřený... tak jo, kousíček jsem si přečetla,“ zazubila se na něho. „Ale nemůžu za to já, spíš ty, říkal jsi přece, že si budeme psát, a víš, jak nerada věci odkládám.“

Rozesmál se. „Jenže Heleno, podmínkou pro psaní dopisů je vzdálenost, a já jsem pořád tady.“

„Už skoro nejsi...“

„Ale jo, jsem,“ rychlým pohybem z ní stáhl župan a převalil ji na sebe. „Myslím, že mě cítíš,“ zašeptal. Ale zdálo se, že to šeptá spíš k sobě, že sám zkoumá, co přesně cítí, protože ohraničení jeho těla se v těsném doteku kamsi vytrácelo. „...my nepotřebujeme dopisy.“

„Proč?“

„Protože všechno, co si budeme psát v následujících měsících, už dávno víme.“

Přejel dlaní po jejích nahých zádech až dolů, kde obkroužil každou křivku zvlášť, aby neztratil směr. „Znáš mě a já znám tebe.“

„To si nemyslím...“

„Tak nemysli.“

„Já ale chci myslet,“ zasmála se a sklouzla z něho. Lehla si na bok a podepřela si hlavu, aby na něho viděla. „Možná jsme se poznali, no... o kousek blíž,“ přejela prstem po jeho tváři, „ale nic dalšího nevíme. Já nevím, co tam budeš dělat a s kým. Byl jsi to přece ty, kdo docela nedávno tvrdil, že nikdo nemůže věřit ani sám sobě, protože sám sebe pořádně nezná. Tak jak můžeš říct, že o sobě všechno víme a nepotřebujeme si psát?“

„To je ale dost vytržené z kontextu, Heleno!“

Zašklebila se na něho a on se rozesmál.

„Tak jo, máš pravdu, potřebujeme dopisy... rozhodně je potřebujeme!“

Přetočil ji znovu na sebe a ústy se přísál k jejímu krku, dokud se nesmála taky. Protože to lechtalo a bylo pak mnohem jednodušší zapomenout na úzkost, která se v ní rozlévala, lepila se na ni jako smůla ze stromu a nešla setřást.

Rozbřesk za oknem šplhal úzkým proužkem světla mezi závěsy a trhal líné minuty doteků a slov na vteřiny. Rozednívalo se. Ačkoli v pokoji se ještě rozpínalo šero, za oknem už ptačí serenády vítaly nový den. Nevyhnutelnost poslední společné chvíle je omotávala jako příkrývka propletená mezi jejich těly a svírala jim dech. Tušili to oba, přestože se tvářili, že ne. Přítomnost roztažená do uplynulých měsíců se dneškem smrskne mezi slova v dopisním papíře. Příběh se rozdělí na dvě části, ale každý z nich bude dál číst pouze tu svou.

„Nechci, abys odjel,“ pohladila ho po tváři. V té prosbě bylo shrnuto všechno, stesk směřovaný do budoucnosti, Helenina nedůvěra, láska.

Uchopil její dlaň do své a políbil ji. „A já zase nechci, abys byla smutná.“ Prstem se snažil setřít stopy loučení v její tváři. Za pár chvil je smutek obalí jako sliz, ale ne teď, ne když jsou ještě spolu. Chtěl jí říct, že mu může věřit, už o tom mluvili stokrát, nemá se čeho bát, protože on nedovolí strachu, aby tu vzdálenost mezi nimi ještě zvětšil. Mohl by také říct, že zůstane, ale věděl, že to neudělá. „Budu se vracet, co nejvíc to půjde. Uvidíš, že nepoznáš, že je něco jinak.“

Uteče to. A až skončím, budeme spolu napořád!" zašeptal jí do ucha.

Potom, jako by to nestačilo, tu poslední větu zakřičel znovu. Snad aby přehlušil i svou vlastní úzkost, aby zahnal její hlas.

"Tiše!" přikryla mu ústa dlaní. "Ať nevzbudíme tátu..." Zbláznil by se, kdyby zjistil, že tu Robert spal. Narušilo by to jeho představu cudného loučení před domem pod dohledem bystrého rodičovského oka za vlnící se záclonou.

Helena se zaposlouchala do ticha.

Přízemí pod nimi stále mlčelo. Nad ránem zaslechla cinkot klíčů a kvílení vchodových dveří, věděla, že se rodiče vrátili dost pozdě. Po zábavách zůstávali v posteli déle než jindy, ještě byl čas. Ticho přetéka-lo do všech pokojů. I k dědovi, které byl asi jediný vzhůru. Nejspíš seděl jako každé ráno u okna a díval se ven. Nebo dovnitř, jeho myšlenky se točily ve víru vzpomínek na minulost, ve které přesně věděl, co se stalo, když byl malý, ale to, co se dělo před chvílí, do vteřiny zapomněl. Přítomnost v jeho paměti požírala černá díra, a tak mohl být svědkem Robertovy návštěvy beze slov. A Marie by je také neprozradila. Sama neměla chuť na otcovy omílané monology o slušnosti. Uměla si představit jeho pedantský výraz a monotónní přednášku o tom, že se doba sice změnila, jelikož za jeho mladých let byl sex přípustný až po svatbě, ale morálka lidí by v těchto věcech měla být zakořeněná i dnes. Alespoň morálka jeho dcer! Helena s Marií si to mockrát vyslechly jako provizorní výstrahu. A pokaždé se pak v pokoji smály, jestli si otec vážně myslí, že jeho mladické mravnosti

uvěřily. Matce ano, té ji věřily. Byla tak čistá a pokorná, až to vypadalo, že ji i Marii počala nějakým nedopatřením. Ze vzduchu, květinka samosprašná. Zato o otci zaslechly od drben z vesnice pěkných pár povídaček. Koneckonců tu žil odmalička, to maminka se přivdala.

Zřejmě měl se vztahy své zkušenosti a v dlouhodobost toho Helenina nevěřil. Zaslechla ho, když matce říkal, že tyhle euforické první lásky málokdy přerostou v něco trvalého, že vyprchají. A mávl u toho rukou, jako by odháněl otravný hmyz. Na tyhle věci má ještě času dost!

Jenže Helena ho potřebovala mnohem víc. Možná nekonečno, ještě se Roberta dostatečně nenabažila, nestačila si zapamatovat všechny detaily.

„Už se rozednívá. Měl bych jít...“ zašeptal Robert do ticha, ale znělo to spíš jako otázka dítěte, které touží po sladkosti a ptá se mámy, jestli mu ji koupí.

„Ještě ne. Prosím...“ nezklamala ho.

Přitiskl k sobě nabízené tělo, její vůni. Chtěl ji mít, vstřebat napořád. Přetlakem vnitřního pnutí ztratil pojem, kde končí jeho touha a začíná ta její. Výboje náležavých doteků vystřelovaly do břicha a do konečků prstů a odnášely je oba s sebou. Někam do ztracena, kde myšlenky neexistují a člověk prostě jen je. Znovu se přesvědčit, že k sobě patří, že do sebe zapadají, že můžou mít sami sebe a celý svět v jediné vteřině, že zvládnou být i nebýt zároveň.

Úleva, unavená nahota, dvě těla obalená dalším slastným vyčerpáním.

V přízemí se ozvalo splachování záchodu. Klokotavý zvuk vody šplhal trubkami z koupelny nahoru do

jejího pokoje. Bouchly dveře, vzdalující se šouravé kroky zmizely v tichu.

„Asi už bys měl vážně jít,“ zašeptala unaveně. Bylo jasné, že ráno nepočká.

Poslední polibek.

Neochotně vstal, aby se oblékl. Sledovala jeho pohyby a gesta a snažila si je vrýt do paměti. Vytesat tak hluboko, aby je nikdy nezapomněla a mohla se k nim vracet.

Když se oblékl, přitáhl si Helenu k sobě. Další poslední polibek. Dohodli se, že se loučit nebudou, že vynechají závěrečné okamžiky dojatých pohledů, objetí a bezvýznamných řečí, oba ale věděli, že to rozloučení stejně je, protože konečné minuty nejde vygumovat ani vzájemnou domluvou.

„Odepiš mi,“ podala mu deník spolu se svým dopisem. „Chci znát každou drobnost. Jaké to tam je, s kým jsi se seznámil, co děláš od rána do večera, tak budu pořád s tebou...“

„Slibuju. Napíšu. A brzy se uvidíme.“

Polibek. Naposledy.

A pak se přinutil otočit a vyjít ze dveří. Dost rázně na to, aby působil, že ví, co dělá, že je nad věcí. Připadal si jako robot, tělo poslouchá příkazy mozku a on je nepřítomný pozorovatel. Emoce probíhají kdesi za sklem, kam nedosáhne.

Potichu se kradl po schodech dolů, aby pak vyklouzl zadním vchodem z domu.

Helena si oblékla župan na zmuchlanou noční košili, kterou našla v peřinách, a přistoupila k oknu. Sledovala Roberta, jak běží příkrčený jejich zahradou a splývá s ovocnými keři. Jednou rukou se chytil

laťkového plotu a s lehkostí ho přeskočil. Zastavil se, otočil a pohlédl k ní nahoru.

Stáli tam jako dvě sochy zkamenělé uprostřed probouzejícího se dne. Jeho pohled zaklesnutý v jejím, okamžik nekonečna. Měla pocit, že ho zná snad odjakživa, od narození nebo ještě dřív, když ještě neexistoval jejich dům ani vesnice, když byl vesmír jenom možností. V tom pohledu bylo všechno, společná vášeň i bolest slepě bloudící v prázdném prostoru, který se mezi nimi začal rozpínat.

Zvedla ruku a on se usmál.

Usmála se nazpět.

Pak se otočil a několika kroky zmizel mezi stromy.

Kapitola třetí

Tereza

Stromy na obzoru vypadaly v tom horku jako fata morgána, jen s tím rozdílem, že opravdu existovaly. Byla jsem v cíli. Vlák mě vyplivl na posprejované zastávce. S taškou zařiznutou do ramene jsem se vydala rychlým krokem po prašné cestě k lesíku, který mě odděloval od naší vesnice. Oblečení se mi lepilo na kůži, dokud mě nevcucala chladná zelená náruč a já jsem mohla konečně zpomalit. Protáhla jsem se mezi kmeny dvou dubů a navázala na cestu schovanou mezi bujícími rostlinami. Vstříc vlhkému pachu mechu a hlíny, vstříc tlejícím vzpomínkám.

Čekaly tu na mě – schované v kapradí. Spolu s kopřivami se mi zakusovaly do lýtek, aby se pak ztratily ve změti zeleně jako pěšina, po které jsem měla jít. Vypadala, že neexistuje, ale já jsem věděla, že tu je, vždycky tady byla. Plížily jsme se po ní s Violou mockrát. To ona tu cestu objevila a možná ji pro nás dokonce sama stvořila, vyšlapala ji k opuštěnému domku v hlubinách lesa, k rybníku, k našemu úkrytu před okolním světem.

Viola chodívala vždycky první, já jsem se plížila až kousek za ní. Nikdy to nebylo naopak. Ona byla nebojácná a výřečná, vždycky jedinečná. Dokonalá jako vanilková zmrzlina, tu jsme mohly jíst pořád. Přestože

jsem jí občas její perfektní existenci záviděla, zároveň bylo patrné, že být dokonalá není jen výhoda. Byl to taky cejch, značka, pro kterou musela neúnavně pracovat. Tak moc se snažila tu představu o dokonalosti naplnit, až se v ní celá uvěznila. Napořád pod kontrolou. Pak se jí ale povedlo vymanit se z ní po svém. Vyměnila si kroužek na prstu s prvním klukem, který v ní dokázal najít obyčejnou holku, tu, která byla celou dobu schovaná pod dokonalou skořápkou a klepala na stěny, ať už ji proboha někdo vysvobodí. Lukáš to zvládl jako princ z pohádky a já jsem jí krůček do nového života dosvědčila.

Její svatba byla nezapomenutelná jako uzlík na kapesníku i pro mě. Když se totiž den chýlil ke konci a já jsem seděla na oprýskaném zábradlí fotbalového hřiště s kelímkem vína v ruce, přišel zase můj princ.

Byla jsem zrovna sama, vzdálená od alkoholové veselosti parketu a pozorovala svou kamarádku uprostřed tanečního mumraje. Útržky smíchu a hudby udýchaně kličkovaly mezi zmítajícími se těly a uprostřed se jako dvě medvíďata potáceli nevěsta se ženichem. Viola vypadala nadoraz šťastná s hlavou na Lukášově rameni a já jsem měla chuť jít k nim, obejmout je a tančit spolu s nimi, i když bylo patrné, že to není možné. Že už to možná nikdy nebude možné. Kolem nich se vytvořila neproniknutelná zástěna manželství, ohraničení nového světa, který patřil jen jim. Pro mě místo nezbylo. Zaklonila jsem hlavu a pohledem bloudila v hlubinách černé oblohy, balancovala jsem zadkem na zábradlí, jediném bodu, který mě v tu chvíli spojoval se zemí, a snažila jsem se najít ve Violině svaatebním dni svou vlastní rovnováhu.

A přesně ve chvíli, kdy jsem pohledem opustila vesmír a sledovala dva svatební hosty naproti na střídačce, ze tmy vykoul kluk.

„Smím prosit, ehm... slečno?“ zadrmolil, když kráčel z míst, kde se mužská část hostů beze slov domlouvala na přírodní záchody.

Rozhlédla jsem se, jestli mluví opravdu na mě, a pak jsem ho odmítla.

„Proč ne?“ zeptal se udiveně, když přišel až ke mně. V jeho obličeji se měkce odráželo osvětlení z tanečního parketu.

„Nechce se mi.“

Vypadal rozpačitě. Prohlížela jsem si jeho tvář a přemýšlela, jestli ho znám. Tady se přece všichni znají. Usmál se. Usmála jsem se taky. Neznala jsem ho.

„Jsi líná?“

„Cože?“

„No, pohodlná.“

„A ty jsi drzý?“

„Někdy,“ pokrčil rameny a zazubil se.

Odmlčeli jsme se, ani jeden z nás nevěděl, co říct dál. Ticho se protahovalo, ale bylo to celkem jedno, netlačilo nás, nenutilo k mluvení. Očima jsem sklouzla zpátky k polovysvěcené dvojici ve tmě, představení ještě neskončilo, ale kluk mi trochu překážel ve výhledu.

„Tak jdeme na ten parket?“ zeptal se, když jsem se podívala zpátky na něho.

„Ty jsi pořád tady?“ podivila jsem se naoko. „Už jsem ti přece řekla, že ne. S cizíma týpečkama netancuju.“

„Týpečkama... ty mluvíš jako moje malá ségra. Můžeme se seznámit a pak už cizí nebudu,“ odpověděl

známým klišé a zatvářil se sebejistě. Vzápětí ten výraz rozměnil chlapecky nevinným pohledem a ten podivný rozkol kolem sebe rozšířil něco přitažlivého. V ten okamžik mě asi zaujal. Ne slovy. Ne vizáží, protože k dokonalosti vanilkové zmrzliny mu pár detailů chybělo – káravě jsem se na něho podívala a prstem ukázala dolů, abych ho upozornila na momentální nedostatek jeho černých džínsů. Pruhované spodní prádlo svítilo do tmy trochu podobně jako ten kopulující pár na střídačce.

„Ježíš... promiň.“ Dopnul si chvatně zip. „Ty máš teda oči všude...“ zvedl významně obočí. „Tak ruku ti teď asi podávat nebudu. To je blbý, že jo?“ Gestem hodil za sebe směrem k počůrané trávě a symbolicky si otřel dlaň o stehno.

Snažila jsem se tvářit pohoršeně, ale myslím, že mě víno nutilo přihloupě se usmívat.

„Záchody vedle kabin nejsou o moc lepší. Jediná výhoda je, že tam teče voda, ale ty nasáklé ručníky jsou už taky pěkně nechutné.“ Zvedla jsem dlaň a zavrávorala nohama ve vzduchu, když jsem se snažila získat zpátky rovnováhu. K ruce jsem si pak demonstrativně přičichla a zatvářila se znechuceně.

To se zarazil zase on.

Chvíli jsme na sebe koukali, otupělí vínem, únavou a představami mikroskopických částic na rukou, a pak jsme se společně rozesmáli.

„To je roztomilý, jak tady mluvíte – nasáklé, nechutné...“

„A jak bys to řekl ty?“

„No, nasáklý a nechutný, to je jasný.“

„Ježíš, s kama jsi, prosím tě?“

„No, z tadyma né,“ zasmál se. „Mám tu celkem čerstvě mámu se ségrou, naplaveniny. Já jsem zůstal ve městě. Mám tam školu, kámoše a tak...“

„Aha. A co studuješ?“

„Fildu.“

„Tak super, po prázdninách budeme spolužáci,“ mrkla jsem na něj trochu bez nadšení. Měla to být Viola, kdo se mnou přivítá nové dny nového života úplně jinde než tady.

„Vážně?“ Se zájmem se na mě podíval a pohledem pátral v mém obličejí, jako by tam hledal něco, co vysvětlí rozpolcený tón v mém hlase. Nevím, jestli to našel, ale nakonec se usmál. „Já jsem Tomáš,“ představil se mi pak bez podání inkriminované ruky. Naklonil se až ke mně a vtiskl mi letmou pusou přímo na rty.

Ten nečekaný dotek byl elektrizující, jako by se roztoupily vrstvy času a nám se na malý okamžik otevřel paralelní svět – v něm jsme nebyli jen cizími lidmi uprostřed fotbalového hřiště, ale staří známí, figurky na šachovnici uprostřed rozehrané hry, která začala už kdysi dávno a teď prostě jen přirozeně pokračuje.

„Tereza,“ řekla jsem asi trochu zaskočeně.

„Tereza...,“ zopakoval po mně, jako by ta písmenka ochutnával. Pak pokynul rukou za sebe k tanečnímu parketu. „Tak teď už asi můžeme, ne?“

Předchozí jiskra poznání se rozplynula.

„Ty jsi vážně trochu neodbytný, víš to?“

„A to je špatně? Táta mi vždycky říkal, že mám riskovat, když chci sbalit hezkou holku,“ pokrčil rameny. Přeshlápl a špičkou polobotky se dotkl mých lodiček v trávě, podpatek jedné z nich byl zapíchnutý do trávnicku a druhá ležela bezbranně vedle, ťuknutím ji otočil.

Sklouzla jsem dolů ze zábradlí, stáhla si volnou rukou šaty, co mi vyjely do půlky stehén, a zvedla lodičky – ty už na nohy neobuju, každá bolest má své hranice.

„Tak to máš asi dobrého tátu, ne? Ten můj mi nikdy žádnou radu nedal, teda kromě toho, abych se laskavě ztišila.“

„Jo, to mám, je to dobrák. Když odešel, napsal mámě dvoustránkový dopis, protože rozcházet se esemeskou je nedůstojný. Do té doby ani netušila, že má takový básnický střevo... Tak jdeme?“

„Když myslíš, že už se známe...“, pokrčila jsem rameny, dopila poslední hlt vína z kelímku a prázdný jsem ho zastrčila do jedné z lodiček v ruce.

„Tak lidi se stejně pořádně neznají ani po několika letech, viz moji rodiče, takže to je asi jedno. Kromě toho... já tě nežádám o ruku,“ chytil mě za volnou dlaň a názorně ji zvedl do vzduchu, „ani o sex,“ kývl bradou ke střídačce, taky si všiml polonahé dvojice. „Žádám tě jen o tanec. Tak se laskavě ztiš,“ pousmál se, když jsme společně vykročili zpět k veselce. A k zítřejšímu ránu. A k dalším dnům, kterými jsme protančili až k dnešku.

Přišlápla jsem vzpomínku i šlahoun kopřivy teniskou a zastavila se na rozcestí. Mezi stromy prosvítala budova. Byl to ten opuštěný dům, ke kterému jsme chodily s Violou. Neměnnost, s níž spočíval uprostřed lesní džungle, v sobě nesla klid a důvěru. Přestože byl tolik let prázdný, zdálo se, jako by nezestárl, nechátral a vyžívoval se něčím zevnitř, přizpůsobil svůj vzhled okolí, a rostliny, které se pnuly po jeho zdech, tvořily

štit před zraky kolemjdoucích. Možná že jednou příroda ten dům pohltí docela, že časem zmizí, vymaže ho nová realita, tak jako všechny naše vzpomínky.

Nadhodila jsem si tašku, jejíž popruh se mi zařezával do ramene, a vydala se opačným směrem, už jsem se viděla ve sprše. Na konci cesty jsem obešla zahradní plot a boční pěšinkou vyšla z lesa do ulice. Kdesi bouchly vchodové dveře.

Přejela jsem pohledem řadu stále stejných domů vyskládaných vedle sebe jako bonbony v bonboniére, vítr se proháněl mezi květinami u chodníků. Mávla jsem sousedce, která seděla za oknem s rukama složenýma na parapetu a záclonou kolem hlavy. Vypadala jako přestárlá víla s krajkovým závojem, bedlivě hlídající ulici pro dobro všech, aby pak případné postřehy, kde se co „šustlo“, mohla poslat dál.

Dveře bouchly znovu a ven vyběhly smějící se děti z domu odnaproti. Rozutekly se po trávníku jako barevné korálky.

Bum!

„Zavírejte ty dveře! Je průvan!“ zaječel někdo, kdo nejspíš věděl, že je dobré jedny dveře zavřít, aby se mohly otevřít jiné.

Stiskla jsem kliku těch našich a ucítila nečekanou radost z návratu, zašimrala mě až v břiše.

„Haló! Jsem tady!“ zavolala jsem.

Známá vůně mě objala a vtáhla domů.

Kapitola čtvrtá

Helena

Dům se probudil už dávno před ní, a když Helena procitla, ihned ji udeřila hořkost, která v novém dni před usnutím ulpěla. Prázdnota spolykala všechen okolní vzduch a s každým dalším nádechem pronikala do hloubky Helenina těla, propíjela se do matrace pod ní a drtila ji svou tíhou. Sluneční paprsky se ve seze rozběhly po místnosti, ale ona je nevnímala, kůži na obličeji měla napnutou od slz, které na něm při spánku zaschly, pohledem bloudila po stropě a hledala nějaký bod, o který by mohla opřít oči. Realita pomalu dostávala pevné obrysy a vzpomínka na nově nabytou samotu, po které netoužila, se jí zamotala do vlasů rozhozených na polštáři.

Kytice lučních květín ve sklenici na nočním stolku pomalu uvadala, jako by i ona tesknila po muži, který ji natrhal. Voňavé hlavičky se skláněly pod tíhou smutku a utrženými stonky zoufale nasávaly vodu v touze po přežití, i když bylo jasné, že jejich život skončil. Helena si připadala jako jedna z nich, vadnoucí a podivně roztržená.

Představovala si Roberta kdesi v neznámých místech, která pro ni zůstanou napořád cizí, protože nikdy nikde nebyla, a proto si je představit neumí. Neexistenci nelze uchopit.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Chmýří pampelišky.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.